

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อสร้างแผนยุทธศาสตร์แบบบูรณาการ เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัด โดยบูรณาการจากหลักการทฤษฎีด้านการวางแผนยุทธศาสตร์ และข้อมูลปฐมภูมิและพฤติกรรมของ จังหวัด

ความสำคัญของการวิจัย

ได้แผนยุทธศาสตร์แบบบูรณาการที่กำหนดขึ้นจากข้อมูลที่เป็นปัจจุบันที่สุด ซึ่งจะเป็น ประโยชน์กับผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการวางแผนด้านวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิง อนุรักษ์อย่างยั่งยืนของจังหวัดตรัง

ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งเน้นศึกษาการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิง อนุรักษ์อย่างยั่งยืนของจังหวัดตรัง โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งประชากรออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. นักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวใน อำเภอเมือง อำเภอ สิเกา อำเภอกันตัง
2. ประชาชนท้องถิ่น คือ ประชาชนในอำเภอเมือง อำเภอสิเกา อำเภอกันตัง
3. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง อาทิ ผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง หรือผู้แทน สำนักงานจังหวัด ตรัง หัวหน้างานยุทธศาสตร์พัฒนาจังหวัด ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬา สำนักงานบริหารส่วนจังหวัดตรัง สำนักงานเทศบาลนครตรัง องค์การปกครองส่วนตำบล และเจ้าหน้าที่พนักงานในส่วนที่เกี่ยวข้อง
4. ภาคเอกชน คือ ผู้ประกอบการธุรกิจด้านการบริการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเมืองตรัง อำเภอสิเกา อำเภอกันตัง ประธานชมรมการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง หอการค้าจังหวัดตรัง เจ้าหน้าที่ และพนักงานในส่วนที่เกี่ยวข้อง

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยศึกษาครั้งนี้ ได้เลือกสุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. นักท่องเที่ยวชาวไทย ผู้วิจัยได้เลือกสถานที่เก็บข้อมูล ในการเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยว ตามแหล่งท่องเที่ยว โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ซึ่งมีจำนวน 100 คน

2. ประชาชนในท้องถิ่น อำเภอเมือง อำเภอสิเกา อำเภอกันตัง รวมทั้งสิ้น จำนวน 100 คน
3. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยทำการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) เฉพาะบุคคลที่สำคัญให้ข้อมูลได้ครบถ้วนและเป็นผู้ที่มีส่วนช่วยเหลือและผลักดันในการวางแผนกลยุทธ์แบบบูรณาการประสบผลสำเร็จ จำนวน 100 คน
4. ภาคเอกชน ผู้วิจัยทำการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) คือ ผู้ประกอบการธุรกิจด้านการบริการท่องเที่ยวในเขตอำเภอเมืองตรัง อำเภอสิเกา อำเภอกันตัง ผู้วิจัยใช้วิธีคัดเลือกจากผู้ให้ข้อมูลหลักที่ประกอบอาชีพ ซึ่งมีจำนวน 100 คน

โดยคำนวณหา จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเป็นตัวแทนประชากรทั้งหมดโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (ปัญญา ธีระวิทยเลิศ 2545: 33)

เมื่อแทนค่าในสูตรข้างต้นจะได้ ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความคลาดเคลื่อน $\pm 10\%$ ที่ระดับความคลาดเคลื่อน กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน ซึ่งกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่กลุ่มละ 100 คน ตามสูตรกลุ่มตัวอย่าง ที่ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการสำรวจครั้งนี้แบบสุ่มพื้นที่ (Sampling Area)

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. แผนยุทธศาสตร์แบบบูรณาการเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืนของจังหวัดตรัง สามารถนำไปใช้ให้เกิดกระบวนการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่เหมาะสมขึ้นจริง
2. แผนยุทธศาสตร์แบบบูรณาการเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืนของจังหวัดตรัง สามารถนำเสนอให้กับจังหวัดในการพิจารณาเพื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาจังหวัดตรังในอนาคตต่อไป

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง จากตำรา เอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้ในการสร้างแบบสอบถาม
2. ขอบเขตของแบบสอบถามจะเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวไทยที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดตรัง ได้แก่ ข้อมูลทรัพยากรซึ่งได้จากการใช้เครื่องมือสำรวจทรัพยากร (Resource Audit)
3. เครื่องมือที่สร้างขึ้นมาเพื่อสอบถามความคิดเห็นแนวทางการวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน รวมถึงความต้องการและความคาดหวังด้านการท่องเที่ยวในอนาคตซึ่งสามารถแบ่งออกดังนี้

3.1 แบบสอบถาม ความคิดเห็นของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนหรือผู้ประกอบการประชาชนเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาจังหวัดตรัง เพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนยุทธศาสตร์ของจังหวัดและแนวทางในการพัฒนาจังหวัดตรัง ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามขึ้นโดยอาศัยแนวคิด

ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามปัญหาวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย และสมมติฐานของการวิจัย รวมทั้งขอบเขตของการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 6 ตอน

3.2 แบบสอบถาม ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนา จังหวัดตรัง เพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนยุทธศาสตร์ของจังหวัดและแนวทางในการพัฒนา จังหวัดตรัง ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามขึ้นโดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตาม ปัญหาวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย และสมมติฐานของการวิจัย รวมทั้งขอบเขตของการวิจัย โดย แบ่งออกเป็น 9 ตอน

4. นำแบบสอบถามเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง ความสม บรูของเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาปรับปรุง แก้ไข แบบสอบถามนั้น

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มตัวอย่างละ จำนวน 40 ราย แล้วนำมา หาความเชื่อมั่น โดยกำหนดค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

เมื่อได้คำนวณค่าความเชื่อมั่นดังกล่าวแล้ว ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ดังนี้

กลุ่มนักท่องเที่ยว	ได้ค่าดังนี้	0.9357
กลุ่มภาครัฐ	ได้ค่าดังนี้	0.9555
กลุ่มภาคเอกชน	ได้ค่าดังนี้	0.9241
กลุ่มภาคประชาชน	ได้ค่าดังนี้	0.8841

การเก็บรวบรวมข้อมูล

แหล่งข้อมูล (Source of Data) การวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยมุ่งศึกษาการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืนของจังหวัด

1. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากข้อมูลที่มีผู้ รวบรวมไว้ดังนี้

1.1 ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดตรัง

1.2 แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดตรัง ประจำปี พ.ศ. 2548

2. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกลุ่ม ตัวอย่าง จำนวน 400 คน โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

2.1 โดยผู้วิจัยได้ส่งหนังสือราชการจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปยังหน่วยงาน ต่างๆ ทั้งภาครัฐ องค์กรเอกชน ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง

2.2 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามเข้าไปสอบถามกับประชาชน ทั้งอำเภอเมือง อำเภอ กันตัง และอำเภอสิเกา

2.3 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามเข้าไปสอบถามกับนักท่องเที่ยว บริเวณแหล่งท่องเที่ยว ทั้งอำเภอเมือง อำเภอกันตัง และอำเภอสิเกา ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามถามนักท่องเที่ยวบนรถไฟ

โดยสารจากกรุงเทพฯ-ตรัง และตรัง-กรุงเทพฯ ฯ บริเวณสถานขนส่งรถโดยสารประจำทาง บริเวณท่าเรือเจ้าไหม และท่าเรือปากเมง

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือแต่ละชนิด ที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม นำมาวิเคราะห์และประมวลผล ดังนี้

1. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามตามที่กำหนดไว้ มาทำการตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. ลงรหัสแล้วนำข้อมูลมาบันทึกลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อประมวลผลด้วยโปรแกรม SPSS (Statistical Package for Social Sciences) For Windows Version 10
3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
 - 3.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่
 - 3.1.1 การหาค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อใช้แปลความหมายของข้อมูลต่าง ๆ
 - 3.1.2 การหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Means) เพื่อใช้แปลความหมายของข้อมูลด้านต่าง ๆ
 - 3.1.3 การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อใช้แปลความหมายของข้อมูลด้านต่าง ๆ
 - 3.2 สถิติสำหรับการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)
 - 3.3 สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน คือ การหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Means) เพื่อใช้แปลความหมายของข้อมูลด้านต่าง ๆ และใช้ การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อใช้แปลความหมายของข้อมูลด้านต่าง ๆ โดยการนำผลรวมของกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 4 กลุ่ม มาวิเคราะห์หาค่าสูงสุด
4. การวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อทดสอบสมมติฐาน จากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยจะรายงานผลโดยสอดคล้องกับแบบสอบถาม โดยมีผลวิจัยทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมงานเทศกาลประเพณี กิจกรรม วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis) ของจังหวัดตรัง ได้แก่ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ทิศนคติเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ และยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ในการพัฒนาจังหวัดตรัง ความไฝ่ฝันที่จะเห็นจังหวัดพัฒนาไปในทิศทางใดในระยะเวลาอีก 5 ปี ในอนาคต ตลอดจนการมีส่วนร่วมภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยที่ค่าผลรวมสูงสุดของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 4 กลุ่มเพื่อยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืน

ตอนที่ 1 จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่ากลุ่มภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และนักท่องเที่ยว ทั้ง 4 กลุ่ม มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน คือ

1.1 ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดตรัง เกาะมุก ถ้ำมรกต เกาะกระดาน เกาะม้า เกาะแหวน มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด รองลงมาเป็น อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม หาดหยงหลิง หาดยาว หาดสน มีความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาเป็น ถ้ำเจ้าไหม ถ้ำเจ้าคุณ มีความคิดเห็นในระดับมาก และหาดปากเมง หาดราชมงคล หาดฉางหลวง มีความคิดเห็นในระดับมากตามลำดับ

1.2 ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ของจังหวัดตรัง พิพิธภัณฑสถานพระยารัฐานุประดิษฐ์ มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด รองลงมาเป็น อนุสาวรีย์พระยารัฐานุประดิษฐ์ มีความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาเป็น ต้นยางพาราต้นแรกของประเทศไทย มีความคิดเห็นในระดับมาก และศาลเจ้ากิวอ่องเฮี้ย ศาลเจ้าพ่อเหี้ยมราม มีความคิดเห็นในระดับมากตามลำดับ

1.3 ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและงานเทศกาลประเพณีของจังหวัดตรัง เทศกาลกินเจ มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด รองลงมาเป็น เทศกาลวิวาห์ใต้สมุทร มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด รองลงมาเป็น เทศกาลหมุย่าง ขนมเค้ก มีความคิดเห็นในระดับมาก และเทศกาลเก็บหอยตะเภา มีความคิดเห็นในระดับมากตามลำดับ

1.4 ทรัพยากรกิจกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดตรัง กิจกรรมการท่องเที่ยวดำน้ำดูปะการัง มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด รองลงมาเป็นกิจกรรมเดินป่าศึกษาธรรมชาติ มีความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาเป็นพายคายัค แคนู มีความคิดเห็นในระดับมาก และชมงานศิลปะและประมงพื้นบ้าน มีความคิดเห็นในระดับมากตามลำดับ

1.5 ทรัพยากรการบริการทางการท่องเที่ยวของจังหวัดตรัง การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว มีความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาเป็นที่พักแรมรูปแบบต่างๆ มีความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาเป็นภัตตาคารและบริการอาหาร และเครื่องดื่ม การ Shopping ห้างสรรพสินค้า มีความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาเป็น บริการข้อมูลและศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว มีความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาเป็นป้ายบอกทิศทาง ระบบสื่อความหมาย สถานที่ท่องเที่ยว มีความคิดเห็นในระดับมาก และระบบสาธารณูปโภค มีความคิดเห็นในระดับมากตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิจัยสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis) ของจังหวัดตรัง ได้แก่ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค พบว่า

จุดแข็ง ของจังหวัดตรัง ทรัพยากรธรรมชาติ/ท่องเที่ยว มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด รองลงมาเป็นศูนย์กลางการศึกษาฝั่งอันดามัน มีความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาเป็นการเกษตรแปรรูป มีความคิดเห็นในระดับมาก และผสมกลมกลืนวัฒนธรรม มีความคิดเห็นในระดับมากตามลำดับ

จุดอ่อน ของจังหวัดตรัง มีการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ มีความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาเป็นขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการ มีความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาเป็น

ขาดการบูรณาการ การบริหารจัดการและสิ่งอำนวยความสะดวก มีความคิดเห็นในระดับมาก และรายได้ประชาชนต่ำ มีช่องว่างคนจนและคนรวย มีความคิดเห็นในระดับมากตามลำดับ

โอกาส ของจังหวัดตรัง นโยบายรัฐบาลส่งเสริมการค้า การท่องเที่ยว การศึกษา มีความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาเป็นการส่งเสริม OTOP มีความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาเป็นพัฒนาจังหวัดตรังให้เป็นการพัฒนาในรูปแบบทวิภาคีระหว่างภาครัฐและเอกชน โดยการจัดตั้งสถาบันพัฒนาการท่องเที่ยว มีความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาเป็นความก้าวหน้าของเทคโนโลยี มีความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาเป็นพัฒนาจังหวัดตรังให้เป็น Center GATEWAY ไปสู่ลังกาวิ และ เมดาน มีความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาเป็นพัฒนาจังหวัดตรัง เป็นพื้นที่ในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่ายอินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (IMT-GT) มีความคิดเห็นในระดับมาก และกระแสโลกาภิวัตน์ สิทธิมนุษยชน มีความคิดเห็นในระดับมากตามลำดับ

อุปสรรค ของจังหวัดตรังปัญหาอุปสรรคในสังคมไทย มีความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาเป็น กลุ่มจังหวัดไม่สอดคล้องกับการพัฒนา (ท่องเที่ยว) มีความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาเป็นขาดการพัฒนาจังหวัดตรังให้เป็นการพัฒนาในรูปแบบทวิภาคีระหว่างภาครัฐและเอกชน โดยการจัดตั้งสถาบันพัฒนาการท่องเที่ยว มีความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาเป็นขาดการพัฒนาจังหวัดตรังให้เป็น Center GATEWAY ไปสู่ลังกาวิ และเมดาน มีความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาเป็นกฎหมายไม่เอื้อต่อการพัฒนา มีความคิดเห็นในระดับมาก และการกีดกันทางการค้า/กฎหมายระหว่างประเทศ มีความคิดเห็นในระดับมากตามลำดับ

ตอนที่ 3 วิสัยทัศน์ ที่จะเห็นจังหวัดตรังพัฒนาไปในทิศทางใด ในระยะเวลาอีก 5 ปี ในอนาคต จังหวัดตรังจะเป็นเมืองแม่แบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาเป็นจังหวัดตรังจะเป็นเมืองน่าอยู่ ชุมชนเข้มแข็ง มีความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาเป็นจังหวัดตรังจะเพิ่มรายได้จากผลิตภัณฑ์ OTOP มีความคิดเห็นในระดับมาก และจังหวัดตรังจะพัฒนาเป็นศูนย์กลางอุดมศึกษาของฝั่งอันดามัน มีความคิดเห็นในระดับมากตามลำดับ

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของจังหวัดตรัง อันดับแรกเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว มีความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาเพิ่มรายได้จากผลิตภัณฑ์ OTOP มีความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาเป็นเมืองน่าอยู่ ชุมชนเข้มแข็ง มีความคิดเห็นในระดับมาก และพัฒนาเป็นศูนย์กลางอุดมศึกษาของฝั่งอันดามัน มีความคิดเห็นในระดับมากตามลำดับ

ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์การท่องเที่ยวของจังหวัด

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรมควบคู่ไปกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่ยั่งยืน มีความคิดเห็นในระดับมาก มี 3 กลยุทธ์

การพัฒนาระบบบริหารจัดการเพิ่มศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรมแบบบูรณาการ มีความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาเป็นการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน มีความคิดเห็นในระดับมาก และการพัฒนาศักยภาพระบบบริหารเครือข่ายและการตลาดการท่องเที่ยว มีความคิดเห็นในระดับมากตามลำดับ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสังคมให้มีคุณภาพ มีความคิดเห็นในระดับมาก มี 2 กลยุทธ์

การพัฒนาสังคมให้น่าอยู่ มีความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น มีความคิดเห็นในระดับมาก

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาจังหวัดตั้งเป็นศูนย์กลางอุดมศึกษาของฝั่งอันดามันในด้านการท่องเที่ยว มีความคิดเห็นในระดับมาก มี 3 กลยุทธ์

การวางแผนโครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยศรีตรัง ซึ่งเน้นการผลิตบัณฑิตด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ยั่งยืน และการศึกษาวิจัยด้านศึกษาชุมชนฝั่งอันดามัน มีความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาเป็นการวางแผนโครงการจัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาชุมชนฝั่งอันดามัน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัยศรีตรัง มีความคิดเห็นในระดับมาก และสร้างเครือข่ายและระดมทุนเพื่อจัดตั้งมหาวิทยาลัยศรีตรัง มีความคิดเห็นในระดับมากตามลำดับ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาการผลิตการเกษตรเพื่อการท่องเที่ยว และ OTOP มีความคิดเห็นในระดับมาก มี 2 กลยุทธ์

การเพิ่มผลิตภาคการผลิต (Productivity) มีความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มจากโซ่การผลิต มีความคิดเห็นในระดับมาก

ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย

เพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว จากร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้และจำนวนนักท่องเที่ยว 15% มีความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาเป็นเพิ่มรายได้จาก OTOP จากร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP จำนวน 416 ล้านบาท มีความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาเป็นเมื่อน่าอยู่ ชุมชน เข้มแข็ง จากร้อยละของชุมชนเข้มแข็งตามมาตรฐานชุมชน 30 % มีความคิดเห็นในระดับมาก

ตอนที่ 4 ผลการวิจัยด้านทัศนคติเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในจังหวัดตรัง ของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของจังหวัดตรัง คิดว่าท่านจะมีการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ดังนี้

กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ด้านกิจกรรมด้านประเพณีวัฒนธรรมวิถีชีวิต อันดับแรก ประเพณีกินเจ กิจกรรมประมงพื้นบ้าน มีความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาเป็นกิจกรรมด้านธรรมชาติ ผจญภัย เดินป่า ดำน้ำ ล่องแก่ง มีความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาเป็นที่พัก ร้านอาหาร มีความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาเป็นการมีความหลากหลายด้านที่พักแรม ร้านอาหาร ราคา และมีความเพียงพอ ในการรองรับของพื้นที่พักแรม ร้านอาหาร มีความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาเป็นการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ระบบคมนาคม การสื่อสารและสาธารณูปโภค มีความคิดเห็นในระดับมาก และจังหวัดตรัง มีความสะดวกในด้านการคมนาคมเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว การสื่อสาร และด้านสาธารณูปโภค มีความคิดเห็นในระดับมากตามลำดับ

ด้านแหล่งท่องเที่ยว อันดับแรกทุกหน่วยงานมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาเป็นด้านมีการพัฒนาด้านการศึกษาและสื่อความหมายในการท่องเที่ยวเพื่อปลูกจิตสำนึก มีความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาเป็นด้านมีการบริการที่มีคุณภาพและยั่งยืน มีความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาเป็นด้านบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาเป็นด้าน สถานพยาบาล โรงพยาบาล อนามัย มีความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาเป็นด้านศูนย์ข้อมูลท่องเที่ยวของจังหวัดและเอกชน มีความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาเป็นด้านสถานที่ขายของที่ระลึกและที่แลกเปลี่ยน มีความคิดเห็น ในระดับมาก และด้านบริการด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีความคิดเห็นในระดับมาก ตามลำดับ

บทบาทของ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการมีส่วนร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในจังหวัดตรังควรมีลักษณะต่อไปนี้

1. ภาครัฐ อันดับแรกบทบาทในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว มีความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาเป็นด้านบทบาทในการลงทุนด้านพัฒนาสาธารณูปโภค มีความคิดเห็นในระดับมาก และด้าน บทบาทในการพัฒนาด้านการตลาดด้านการท่องเที่ยว มีความคิดเห็นในระดับมากตามลำดับ

2. ภาคเอกชน อันดับแรกบทบาทในการร่วมพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว มีความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาเป็นบทบาทในการร่วมทำการตลาดและสร้างมาตรฐานผลิตภัณฑ์และบริการ มีความคิดเห็นในระดับมาก และบทบาทในการร่วมลงทุนสาธารณูปโภค มีความคิดเห็นในระดับมากตามลำดับ

3. ภาคประชาชน อันดับแรก บทบาทในการดูแลรักษาทรัพยากรและแหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่น มีความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาเป็นบทบาทในการเป็นผู้ร่วมตัดสินใจ วางแผน การปฏิบัติการและการประเมินผลการพัฒนา มีความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาเป็นบทบาทในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการการท่องเที่ยว มีความคิดเห็นในระดับมาก และบทบาทในการเป็นเจ้าของกิจการธุรกิจท่องเที่ยวและได้รับการกระจายรายได้ มีความคิดเห็นในระดับมากตามลำดับ

สรุปจะได้เป็นแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืนของจังหวัดตรังที่สมบูรณ์ตามแบบสอบถาม และเพื่อให้เกิดความสะดวกและสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ที่นิยมใช้กันทั่วไปจะได้ดังนี้

แผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืนของจังหวัดตรัง วิสัยทัศน์

เมืองแม่แบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เมืองน่าอยู่ ชุมชนเข้มแข็ง เพิ่มรายได้จากผลิตภัณฑ์
และพัฒนาเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมของฝั่งอันดามัน

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

เพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว เพิ่มรายได้จากผลิตภัณฑ์ OTOP เมืองน่าอยู่ ชุมชนเข้มแข็ง
พัฒนาเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมของฝั่งอันดามันในด้านการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรมควบคู่ไปกับการจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติที่ยั่งยืน

กลยุทธ์การพัฒนาระบบบริหารจัดการเพิ่มศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และ
วัฒนธรรมแบบบูรณาการ

กลยุทธ์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

กลยุทธ์การพัฒนาศักยภาพระบบบริหารเครือข่ายและการตลาดการท่องเที่ยว

2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสังคมให้มีคุณภาพ

กลยุทธ์การพัฒนาสังคมให้น่าอยู่

กลยุทธ์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดตรังเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมของฝั่งอันดามัน

กลยุทธ์การวางแผนโครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยศรีตรัง ซึ่งเน้นการผลิตบัณฑิตด้านการ
ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ยั่งยืน และการศึกษาวิจัยด้านศึกษาชุมชนฝั่งอันดามัน

กลยุทธ์การวางแผนโครงการจัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาชุมชนฝั่งอันดามัน ซึ่งเป็นส่วน
หนึ่งของมหาวิทยาลัยศรีตรัง

กลยุทธ์สร้างเครือข่ายและระดมทุนเพื่อจัดตั้งมหาวิทยาลัยศรีตรัง

4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาการผลิตภาคการเกษตรเพื่อการท่องเที่ยว และ OTOP

กลยุทธ์การเพิ่มผลผลิตการเกษตร (Productivity)

กลยุทธ์การสร้างมูลค่าเพิ่มจากใช้การผลิต

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

เพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว จากร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้และจำนวนนักท่องเที่ยว 15%

เพิ่มรายได้จาก OTOP จากร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP จำนวน 416
ล้านบาท

เมืองน่าอยู่ ชุมชน เข้มแข็ง จากร้อยละของชุมชนเข้มแข็งตามมาตรฐานชุมชน 30%

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ว่าเรื่องการวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืนของจังหวัดตรัง" สามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

ตามทฤษฎีการตรวจสอบทรัพยากร (Resource Audit) โดยสถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 2545 : 68-72) สามารถอภิปรายผลได้ว่า แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ประชากรส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าเป็นทรัพยากรหลักของจังหวัดตรัง คือ เกาะมุก ถ้ำมรกต เกาะกระดาน เกาะม้า เกาะแหวน และทรัพยากรรองคือ อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม หาดหยงหลิง หาดยาว หาดสั้น จึงอาจสรุปได้ว่า จังหวัดตรังควรให้ความสำคัญด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเป็นอันดับแรก ซึ่งสามารถพัฒนารูปแบบท่องเที่ยวไปในทิศทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืน

ในด้านแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ของจังหวัด ทรัพยากรหลักทางด้านประวัติศาสตร์คือ พิพิธภัณฑสถานพระยารัษฎานุประดิษฐ์และทรัพยากรรองคือ อนุสาวรีย์พระยารัษฎานุประดิษฐ์ ศาลเจ้ากิวอ่องเฮี้ย ศาลเจ้าพ่อหมีนราม ตามลำดับ จึงอาจสรุปได้ว่าจังหวัดตรังมีมรดกทางประวัติศาสตร์เป็นทรัพยากรที่สำคัญแสดงถึงแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ของจังหวัดตรัง

ในด้านทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและงานเทศกาลประเพณีของจังหวัดตรัง อาจอภิปรายผลได้ว่า เทศกาลกินเจเป็นทรัพยากรกิจกรรมท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและงานเทศกาลประเพณีหลักของจังหวัดตรัง ที่จะมาสนับสนุนการท่องเที่ยวด้านประวัติศาสตร์ของจังหวัดตรัง ก็คือ ศาลเจ้ากิวอ่องเฮี้ย ศาลเจ้าพ่อหมีนราม ส่วนทรัพยากรท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและเทศกาลประเพณีรองนั้นคือ เทศกาลวิวาห์ใต้สมุทรซึ่งจะพบว่าผลสรุปของแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและเทศกาลประเพณีนั้น มีความสอดคล้องกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติได้แก่เกาะมุก ถ้ำมรกต เกาะกระดาน เกาะม้า เกาะแหวน และทรัพยากรรองคือ อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม หาดหยงหลิง หาดยาว หาดสั้น จึงอาจสรุปได้ว่าจังหวัดตรังควร พัฒนาหรือประชาสัมพันธ์โฆษณาและเผยแพร่ในด้านการท่องเที่ยวเทศกาลงานประเพณี

ทรัพยากรทางด้านกิจกรรมดำน้ำดูปะการังที่มีความสำคัญมากที่สุด ทรัพยากรรองที่มาสนับสนุนด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวได้ท่องเที่ยวและใช้ระยะเวลาในการเข้าพักในจังหวัดตรังในนานที่สุด ก็คือ กิจกรรมเดินป่าศึกษาธรรมชาติ และพายคายัค แคนู ทั้งนี้เนื่องจากการท่องเที่ยวในจังหวัดหากนักท่องเที่ยวใช้เวลาในการพักแรมตั้งแต่ 2-3 วันขึ้นไปนั้น ส่วนมากกิจกรรมที่เพิ่มเติมจากการท่องเที่ยวทะเลตรัง ก็จะเป็นกิจกรรม เดินป่าศึกษาธรรมชาติ และพายคายัค แคนู เป็นส่วนใหญ่ เพราะทรัพยากรการท่องเที่ยวของจังหวัดตรังนั้นหลากหลาย

ทรัพยากรทางด้านทรัพยากรการบริการทางการท่องเที่ยวของจังหวัดตรัง อาจอภิปรายผลได้ว่าการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวมีความสำคัญมากที่สุด ทรัพยากรรองที่มาสนับสนุนด้านทรัพยากรการบริการคือที่พักแรมรูปแบบต่างๆ ส่วนภัตตาคารและบริการอาหาร และเครื่องดื่ม การ Shopping ห้องสุขานั้นเป็นทรัพยากรที่สนับสนุน เพราะการมาท่องเที่ยวจังหวัดตรัง ส่วนมากนักท่องเที่ยวจะมารับประทาน

อาหารท้องถิ่นก่อน จะไปเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ส่วนการบริการด้านข้อมูล แหล่งท่องเที่ยว และศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว บ้ายบอกทิศทาง ระบบสื่อความหมาย สถานที่ท่องเที่ยว ระบบสารสนเทศ โภค ยังมีน้อยมากจึงต้องการการสนับสนุนจากภาคต่างๆ ให้การสนับสนุน

หลังจากได้ทำการสรุปผลการวิจัยด้านการสำรวจทรัพยากร(Resource Audit) ทำให้ทราบถึงทรัพยากรทางการท่องเที่ยว ที่มีความสำคัญต่อจังหวัดในด้านต่างๆทั้งทรัพยากรหลักและทรัพยากรรอง แล้วนั้น ทางผู้วิจัยเห็นว่าสามารถนำข้อมูลสถานที่และกิจกรรมต่างๆ ที่มาประมวลผลเป็นแผนที่ท่องเที่ยว (Resource Map) ที่แสดงไว้ในบทที่ 4 โดยสามารถแสดงจุดสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์และเร่งส่งเสริมให้กลายเป็นสถานที่น่าท่องเที่ยวและรู้จักเพิ่มขึ้นกว่าเดิม

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis) จุดแข็ง จุดอ่อน อุปสรรคและโอกาสของจังหวัดตรัง เป็นส่วนสำคัญอีกขั้นตอนหนึ่งของการสร้างแผนยุทธศาสตร์จังหวัดตามทฤษฎีกระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน โดยสถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (เอกสารประกอบการสอนวิชานโยบายและการปฏิบัติงานการท่องเที่ยว. 2547: 4) ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

จากผลการศึกษาพบว่าจุดแข็งของจังหวัดตรัง คือ ทรัพยากรธรรมชาติและการท่องเที่ยว ซึ่งดูได้จากทรัพยากรการท่องเที่ยวของจังหวัดตรังที่มีความพร้อมในด้านทรัพยากรทางธรรมชาติ วัฒนธรรม ประเพณี ประวัติศาสตร์ และกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มาสับสนับสนุนให้เป็นจุดแข็งที่สำคัญของจังหวัดตรัง สามารถนำไปพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ทั้งนี้ยังมีจุดแข็งด้านการเป็นศูนย์กลางการศึกษาฝั่งอันดามันด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ส่วนการเกษตรแปรรูปที่เป็นการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม และผสมกลมกลืนวัฒนธรรมที่เป็นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทั้งสิ้น ซึ่งสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์จังหวัดตรัง แต่ผู้วิจัยได้ลำดับใหม่ตามค่าคะแนนทางสถิติซึ่งได้จากระดับฐานล่าง (ระดับTop Down)

จุดอ่อนของจังหวัดตรังนั้นคือ ปัญหาเรื่องมีการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ เนื่องด้วยพื้นที่ส่วนใหญ่ในจังหวัดตรังเป็นพื้นที่เขตอุทยานและเขตการอนุรักษ์ของอุทยานและให้สิทธิประชาชนเข้าไปทำกินในพื้นที่หรือบางพื้นที่ประชาชนก็อยู่ในอุทยาน อย่างเช่นชุมชนหาดเจ้าไหมพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ดังนั้นชุมชนควรมีความเข้าใจในการบริหารจัดการทรัพยากร และยังมีปัญหาขาดการบูรณาการ การบริหารจัดการและสิ่งอำนวยความสะดวก เพราะรายได้ประชาชนต่ำ จึงมีช่องว่างระหว่างคนจนและคนรวย ซึ่งสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์จังหวัดตรัง แต่ผู้วิจัยได้ลำดับใหม่ตามค่าคะแนนทางสถิติซึ่งได้จากระดับฐานล่าง (ระดับTop Down)

ด้านโอกาสการท่องเที่ยวของจังหวัดตรัง คือ ภาครัฐมีนโยบายรัฐบาลส่งเสริมการค้า การท่องเที่ยว การศึกษา ที่มาส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวให้จังหวัดตรังสามารถเป็นผู้นำด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของฝั่งอันดามันได้ โดยพัฒนาจังหวัดตรังให้เป็นการพัฒนาแบบทวีภาคีระหว่างภาครัฐและเอกชน จากการจัดตั้งสถาบันพัฒนาการท่องเที่ยว ที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงไปสู่ล้งกาวิและ เมดาน ให้เป็น Center GATEWAY ในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย

อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (IMT-GT) ตามกระแสโลกาภิวัตน์ ซึ่งเพิ่มจากแผนยุทธศาสตร์จังหวัดตรัง แต่ผู้วิจัยได้ลำดับใหม่ตามค่าคะแนนทางสถิติซึ่งได้จากระดับฐานล่าง ในส่วนของส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงไปสู่ลังกาอีและ เมดาน ให้เป็น Center GATEWAY ในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (IMT-GT) ซึ่งส่วนที่เพิ่มนี้ได้จากการเสนอของประธานกรรมการท่องเที่ยวสภาบริหารจังหวัดตรัง และผู้จัดการทิวารินทร์ รีสอร์ท (นายลือพงษ์ หงษ์เจริญ) ในการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อผลักดันยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดและจังหวัด ณ ศาลากลางจังหวัดนครศรีธรรมราช (ออนไลน์ <http://www.nakhonsretammarat.go.th>) และตามเอกสารสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (เอกสารประกอบการประชุมเสนอเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) เรื่องเสนอขอความเห็นชอบให้จังหวัดนครศรีธรรมราช ตรัง และพัทลุง เป็นพื้นที่ในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2547 ลงมติว่า เห็นชอบให้จังหวัดนครศรีธรรมราช ตรัง และพัทลุง เข้าอยู่ในพื้นที่ในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย และเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศ โดยมีสั่งการให้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ควรมีการประสานงานกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อจัดทำความร่วมมือทางด้านการท่องเที่ยวร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าโครงการดังกล่าว ในส่วนของจังหวัดและภาคประชาชนของจังหวัดควรมีส่วนร่วมในการให้ความเห็นว่าการมากน้อยแค่ไหน ซึ่งได้ผลจากค่าคะแนนตามค่าทางสถิติก็ทราบว่าประชาชนในพื้นที่ต้องการให้มีโครงการดังกล่าว

ส่วนอุปสรรคของจังหวัดตรังก็คือ ปัญหาอุปสรรคในสังคมไทยเป็นสำคัญ เพราะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ต้องการการอนุรักษ์และเปราะบางต่อการท่องเที่ยว หรือเป็นพื้นที่อุทยานแห่งชาติที่มีกฎหมายอุทยานแห่งชาติมากำหนดกฎเกณฑ์ ให้มีการจัดแบ่งในโซนของการท่องเที่ยว และแบ่งโซนด้านการอนุรักษ์ไว้ อาจทำให้การพัฒนาด้านที่พักแรมระดับโรงแรมห้าที่จะเข้ามาดำเนินกิจการการท่องเที่ยวต้องคำนึงถึงการอนุรักษ์เป็นสำคัญโดยการดำเนินกิจการการท่องเที่ยวที่ไม่มีผลกระทบต่อพื้นที่อุทยานด้วยเช่นกัน

และการจัดกลุ่มพื้นที่ด้านการท่องเที่ยวที่ยังไม่สอดคล้องกับการพัฒนาท่องเที่ยว คือด้านพื้นที่ส่วนใหญ่ในด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ติดติดต่อกับกระบี่ และสตูลมากกว่าจึงน่าจะจะมีการจัดกลุ่มการพัฒนาการท่องเที่ยวไปด้วยกันกับจังหวัดกระบี่และจังหวัดสตูล เพื่อจะได้มีการพัฒนาจังหวัดตรังให้เป็นการพัฒนาในรูปแบบทวิภาคีระหว่างภาครัฐและเอกชนในด้านการท่องเที่ยวซึ่งจังหวัดตรังมีความพร้อมในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสาธารณูปโภค อาทิ ทางอากาศที่มีสนามบินรองรับด้านการค้าระหว่างประเทศที่มาสสนับสนุนต่อการท่องเที่ยว ทั้งนี้หากยังมีการกีดกันทางการค้าและมีกฎหมายระหว่างประเทศที่ไม่อำนวย อาจทำให้ไม่ได้ส่งเสริมกิจการด้านการท่องเที่ยวเต็มที่ ดังนั้นควรจะมีการพัฒนาโดยการจัดตั้งสถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวมาศึกษาวิจัยความเป็นไปได้และหาทางแก้ปัญหาของการท่องเที่ยว ซึ่งเพิ่มจากแผนยุทธศาสตร์จังหวัดตรังเดิม

ก็คือการพัฒนาจังหวัดตรังให้เป็นการพัฒนาในรูปแบบทวิภาคีระหว่างภาครัฐและเอกชน และจะมีการพัฒนาโดยการจัดตั้งสถาบันพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis) จะต้องดูความเชื่อมโยงของการวิเคราะห์ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำเสนอเพิ่มในหัวข้อดังกล่าว

นอกเหนือจากการสรุปการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis) จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของจังหวัดตรัง ในรูปแบบการเขียนเชิงบรรยาย แล้วนั้น ยังสามารถนำเสนอการวิเคราะห์ในรูปแบบของตาราง ตามตาราง 89 ในบทที่ 4 เพื่อความสะดวกและง่ายต่อการทำความเข้าใจเพื่อเป็นประโยชน์ต่อไปในการนำไปใช้วางแผนยุทธศาสตร์แบบบูรณาการเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

จากการอภิปรายผลของการสำรวจทรัพยากร (Resource Audit) และการอภิปรายผลสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis) จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของจังหวัดตรัง ผู้วิจัยจะนำผลดังกล่าวไปประกอบเป็นฐานข้อมูลในการสร้างแนวทางการปฏิบัติและขั้นตอนของการวางแผนยุทธศาสตร์แบบบูรณาการเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จากความต้องการของกลุ่มตัวอย่างจากภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชนและนักท่องเที่ยว ที่อยากจะพัฒนาจังหวัดตรังให้พัฒนาไปในด้านการท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดแผนยุทธศาสตร์ที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริง ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แบบบูรณาการอย่างยั่งยืนของจังหวัดตรังในอนาคตได้นั้น การกำหนดวิสัยทัศน์เปรียบเป็นดั่งแผนที่นำทาง ที่จะต้องกำหนดเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ชัดเจน เพื่อแสวงหาแนวปฏิบัติการอันจะนำไปสู่แผนยุทธศาสตร์ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ โดยปรับให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและพื้นที่ของจังหวัด ตามหลักการของแนวความคิด 5 ประการในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้แก่ การใช้พื้นที่โดยขาดการอนุรักษ์ การวางแผนการท่องเที่ยวเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศ การวางแผนเพื่ออนุรักษ์พื้นที่แหล่งท่องเที่ยว การวางแผนเพื่อให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วม และแนวทางการวางแผนแบบบูรณาการแนวความคิดทั้ง 4 ด้านเข้าด้วยกันเพื่อพัฒนาพื้นที่อย่างยั่งยืน (เอกสารประกอบการสอน วิชานโยบายและการปฏิบัติงานการท่องเที่ยว. 2547: 4)

เพื่อแสวงหาแนวปฏิบัติการอันจะนำไปสู่แผนยุทธศาสตร์ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ ภายใต้การพัฒนาที่ยั่งยืนและบูรณาการ การกำหนดยุทธศาสตร์จึงต้องสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ของจังหวัดตรัง

ทั้งนี้เพื่อให้การขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาและวางแผนเพื่อเข้าสู่กระบวนการของการปฏิบัติ การกำหนดกลยุทธ์ของจังหวัดตรัง จึงเป็นไปตามหัวข้อหลักของยุทธศาสตร์ โดยผู้วิจัยได้นำผลมาจากการประมวลผลจากแบบสอบถามที่ได้รับการตอบมากที่สุดผนวกกับข้อเสนอแนะความคิดเห็นของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ใช้ในการจัดทำแผนตามแนวคิดของสถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (เอกสารประกอบการสอนวิชานโยบายและการปฏิบัติงานการท่องเที่ยว. 2547: 4) ที่นิยมใช้กันทั่วไป ทั้งนี้มีหัวข้อสำคัญ 4 ประเด็น มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. วิสัยทัศน์จังหวัดตรัง

“จังหวัดตรังจะเป็นเมืองแม่แบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เมืองน่าอยู่ ชุมชนเข้มแข็ง เพิ่มรายได้จากผลิตภัณฑ์ และพัฒนาเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมของฝั่งอันดามัน”

ซึ่งเพิ่มจากวิสัยทัศน์ของจังหวัดก็คือ จะเป็นเมืองแม่แบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และพัฒนาเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมของฝั่งอันดามันนั้น โดยผู้วิจัยได้พิจารณาจาก การจัดทำแผน ตามแนวคิดของสถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (เอกสารประกอบการสอนวิชานโยบายและการปฏิบัติงานการท่องเที่ยว. 2547: 4)

2. เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ของการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง

1. เพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว
2. เพิ่มรายได้จากผลิตภัณฑ์ OTOP
3. เมืองน่าอยู่ ชุมชนเข้มแข็ง
4. พัฒนาเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมของฝั่งอันดามัน

ได้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของจังหวัดตรัง แต่ได้เพิ่มพัฒนาเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมของฝั่งอันดามัน ซึ่งผู้วิจัยได้ข้อมูลเพิ่มเติมจากเอกสารประกอบการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี พ.ศ. 2548-2551 ของกลุ่มจังหวัดสามเหลี่ยมอันดามัน(จังหวัดกระบี่ พังงา ภูเก็ต) ที่จะมีการเชื่อมโยงด้านการศึกษการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของฝั่งอันดามัน (สำนักงานจังหวัดกระบี่ เอกสารประกอบการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี พ.ศ. 2548-2551 ของกลุ่มจังหวัดสามเหลี่ยมอันดามัน (จังหวัดกระบี่ พังงา ภูเก็ต)

3. ยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรมควบคู่ไปกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่ยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ 1.1 การพัฒนาระบบบริหารจัดการเพิ่มศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรมแบบบูรณาการ

กลยุทธ์ที่ 1.2 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ 1.3 การพัฒนาศักยภาพระบบบริหารเครือข่ายและการตลาดการท่องเที่ยว

ในส่วนนี้เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับด้านสิ่งแวดล้อม โดยผู้วิจัยได้ประมวลผลกับข้อมูลแบบสอบถามและข้อมูลจากองค์กรเอกชนหรือNGOsในจังหวัดตรัง ได้แก่สมาคมหยาตฝน โครงการการมีส่วนร่วมขององค์กร DANIDA โครงการพื้นที่ชุ่มน้ำและพื้นที่สงวนชีวมณฑล มาสนับสนุนในเรื่องที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมรวมทั้งการบริหารจัดการเพิ่มศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรมแบบบูรณาการ เนื่องจากพื้นที่ท่องเที่ยวของจังหวัดตรังแถบชายฝั่งและท้องทะเลตรัง

ส่วนมากเป็นพื้นที่ที่ต้องการอนุรักษ์และใช้การท่องเที่ยวอย่างมีสำนึก เพราะหากมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะพื้นที่บริเวณชุมชนเจ้าไหมนั้นย่อมมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ เช่นปลาพะยูนไปด้วย ดังนั้นโครงการที่เกิดขึ้นจากการประมวลผลที่ได้ในบทที่ 4 นั้นจึงเป็นโครงการดังนี้

1. โครงการ Zoning เป็นพื้นที่พิเศษหาดเจ้าไหม ทะเลตรัง
2. โครงการกำจัดมลพิษทางอากาศและเสียงจากเรือท่องเที่ยวบริเวณปากถ้ำมรกต
3. โครงการกำจัดน้ำเสียจากชุมชนลงสู่ทะเลบริเวณแหล่งหญ้าชุมชนเจ้าไหม
4. โครงการการมีส่วนร่วมจัดการสิ่งแวดล้อมโดยชุมชนอย่างยั่งยืนอุทยานแห่งชาติหาด

เจ้าไหม

5. โครงการพื้นที่ชุ่มน้ำหมู่เกาะลิบง
6. โครงการอนุรักษ์ป่าชายเลนชุมชนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และการท่องเที่ยวชุมชน

บ้านฉางหลวง

7. โครงการฟื้นฟูปะการังหลังสึนามิ
8. โครงการการจัดการอนุรักษ์แหล่งหญ้าทะเลหาดเจ้าไหม
9. โครงการทำ Branding ตลาดนักท่องเที่ยวคนรวยที่มีคุณภาพสร้างที่พักเพื่อ

รองรับลูกค้า Highen บนเกาะมุก

10. โครงการ spa ชุมชนหาดยาว
11. โครงการอาหารทะเลปลอดสารพิษชุมชนหาดปากเมง
12. โครงการสร้างเชื่อมโยงเครือข่ายระบบขนส่ง (Logistic) ทางอากาศ รถไฟ รถยนต์

เรือ โดยที่โครงการทั้งหมดตามสนับสนุนทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสังคมให้มีคุณภาพ

กลยุทธ์ที่ 2.1 การพัฒนาสังคมให้น่าอยู่

กลยุทธ์ที่ 2.2 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น

ซึ่งในส่วนนี้เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านสังคม และเกิดเป็นโครงการได้ดังนี้ตามตารางในบทที่ 4

1. โครงการสร้างหอเตือนภัยพิบัติบนเกาะ 9 แห่ง ของจังหวัดตรัง
2. โครงการติดตั้งอุปกรณ์เตือนภัยพิบัติบริเวณหาดปากเมง
3. โครงการสร้างศูนย์ดูแลความปลอดภัยนักท่องเที่ยวบริเวณท่าเรือปากเมง และท่าเรือ

เจ้าไหม

4. โครงการสร้างจิตสำนึกเยาวชนรักษ์สิ่งแวดล้อมชุมชนเกาะลิบง
5. โครงการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์หญ้าทะเล
6. โครงการอาหารเจส่งเสริมจิตใจรักชาติ
7. โครงการสืบสานตำนานวัฒนธรรมตะลิงบิงเชื่อมไทยพุทธ-มุสลิม บนเกาะลิบง

ซึ่งโครงการส่วนใหญ่เป็นโครงการที่สร้างจิตสำนึกและความปลอดภัยเพื่อสร้างชุมชน
น่าอยู่

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาจังหวัดตรังเป็นศูนย์กลางอุดมศึกษาของฝั่งอันดามันด้าน
การท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์

กลยุทธ์ที่ 3.1 การวางแผนโครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยศรีตรัง ซึ่งเน้นการผลิต
บัณฑิตด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ยั่งยืน และการศึกษาวิจัยด้านศึกษาชุมชนฝั่งอันดามัน

กลยุทธ์ที่ 3.2 การวางแผนโครงการจัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาชุมชนฝั่งอันดา
มัน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัยศรีตรัง

กลยุทธ์ที่ 3.3 สร้างเครือข่ายและระดมทุนเพื่อจัดตั้งมหาวิทยาลัยศรีตรัง

ซึ่งผู้วิจัยได้ประมวลผลแล้วการเป็นศูนย์กลางอุดมศึกษาของฝั่งอันดามันด้านการ
ท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์นั้น มิได้ไปทำลายหรือเพิ่มพื้นที่ในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเพียงแต่หากใช้
สถาบันอุดมศึกษา ที่มีอยู่ในท้องถิ่นหรือในจังหวัดมาปรับให้เป็นมหาวิทยาลัยของจังหวัด โดยเพิ่ม
หรือเน้นในเรื่องของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพราะทรัพยากรด้านท่องเที่ยวของจังหวัดตรังล้วนมี
ศักยภาพมาสนับสนุนให้จังหวัดตรัง จะได้เป็นโครงการดังนี้

1. โครงการสร้างมหาวิทยาลัยศรีตรังผลิตการเรียนการสอนด้านการจัดการการ
ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

2. โครงการ Andaman Undersea world และศูนย์ศึกษาธรรมชาตินิเวศน์ชายฝั่ง
อันดามัน

3. โครงการผลิตบัณฑิตด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ชายฝั่งอันดามัน

4. โครงการศูนย์วิจัยชุมชนท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยวชุมชนเกาะลิบง

5. โครงการวิจัยการจัดการท่องเที่ยวโดยเรือประมงพื้นบ้าน

6. โครงการพัฒนานักวิจัยท้องถิ่นชุมชนหาดยาว

7. โครงการมัคคุเทศก์ท้องถิ่นชุมชนเจ้าไหม

8. โครงการนักธุรกิจชุมชนบ้านหาดยาว

9. โครงการระดมทุนจากภายในและภายนอกประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาการผลิตภาคการเกษตรเพื่อการท่องเที่ยว และ OTOP

กลยุทธ์ที่ 4.1 การเพิ่มผลผลิตการเกษตร (Productivity)

กลยุทธ์ที่ 4.2 การสร้างมูลค่าเพิ่มจากใช้การผลิต

ในส่วนนี้จะเกี่ยวกับด้านเศรษฐกิจ ที่จะส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวในส่วนภาค
การเกษตรก็คือโครงการดังนี้

1. โครงการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรชมการทำประมงพื้นบ้านของชาวชุมชนหาดยาว

2. โครงการการท่องเที่ยวชุมชนพัก Homestay ชุมชนเจ้าไหม

3. โครงการผลิตภัณฑ์ Plan toy (ของที่ระลึก) จากไม้ยางพาราที่ดีที่สุด

4. โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากหนังปลากระเบน

5. โครงการการเลี้ยงสัตว์น้ำราคาแพง หอยเป่าฮือ ปลิงทะเล
6. โครงการจัดทำคู่มือและแผ่นพับสำหรับนักท่องเที่ยว
7. โครงการแวะชิมอาหารท้องถิ่นจังหวัดตรัง หมูย่าง ต้มซำ กาแฟโบราณ
8. โครงการท่องเที่ยวเมืองตรังนั่งตุ๊กตุ๊กหัวกบชมเมือง

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เพิ่มยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ นอกเหนือจากยุทธศาสตร์ของจังหวัดเดิมที่มีอยู่ ก็คือ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาจังหวัดตรังเป็นศูนย์กลางอุดมศึกษาของฝั่งอันดามันด้านการท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์

กลยุทธ์ที่ 3.1 การวางแผนโครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยศรีตรัง ซึ่งเน้นการผลิตบัณฑิตด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ยั่งยืน และการศึกษาวิจัยด้านศึกษาชุมชนฝั่งอันดามัน

กลยุทธ์ที่ 3.2 การวางแผนโครงการจัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาชุมชนฝั่งอันดามัน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัยศรีตรัง

โดยที่ผู้วิจัยได้พิจารณาจาก การจัดทำแผนตามแนวคิดของสถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (เอกสารประกอบการสอนวิชานโยบายและการปฏิบัติงานการท่องเที่ยว. 2547: 4) และจากเอกสารประกอบการจัดทำแผนปฏิบัตินโยบาย 4 ปี พ.ศ. 2548-2551 ของกลุ่มจังหวัดสามเหลี่ยมอันดามัน(จังหวัดกระบี่ พังงา ภูเก็ต) ที่จะมีการเชื่อมโยงด้านการศึกษากการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของฝั่งอันดามัน (สำนักงานจังหวัดกระบี่ เอกสารประกอบการจัดทำแผนปฏิบัตินโยบาย 4 ปี พ.ศ. 2548-2551 ของกลุ่มจังหวัดสามเหลี่ยม อันดามัน (จังหวัดกระบี่ พังงา ภูเก็ต)

4. ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของจังหวัดตรัง

จากร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้และจำนวนนักท่องเที่ยว ค่าเป้าหมายอยู่ที่ 15% เมืองน่าอยู่ ชุมชนเข้มแข็ง จากระดับของชุมชนเข้มแข็งตามมาตรฐานชุมชน ค่าเป้าหมายอยู่ที่ 30% พัฒนาเป็นศูนย์กลางอุดมศึกษาของฝั่งอันดามัน ร้อยละของจำนวนแหล่งความรู้ สถานศึกษา และศูนย์การวิจัยการด้านการท่องเที่ยวที่เพิ่ม ค่าเป้าหมายอยู่ที่ 20%

จากการเพิ่มรายได้ของสินค้า OTOP จากระดับที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP ค่าเป้าหมายอยู่ที่ จำนวน 416 ล้านบาท

ได้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของจังหวัดตรัง แต่ได้เพิ่มพัฒนาเป็นศูนย์กลางอุดมศึกษาของฝั่งอันดามัน ร้อยละของจำนวนแหล่งความรู้ สถานศึกษา และศูนย์การวิจัยการด้านการท่องเที่ยวที่เพิ่ม ค่าเป้าหมายอยู่ที่ 20% ซึ่งผู้วิจัยได้ข้อมูลเพิ่มเติมจากเอกสารประกอบการจัดทำแผนปฏิบัตินโยบาย 4 ปี พ.ศ. 2548-2551 ของกลุ่มจังหวัดสามเหลี่ยมอันดามัน(จังหวัดกระบี่ พังงา ภูเก็ต) ที่จะมีการเชื่อมโยงด้านการศึกษากการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของฝั่งอันดามัน (สำนักงานจังหวัดกระบี่ เอกสารประกอบการจัดทำแผนปฏิบัตินโยบาย 4 ปี พ.ศ. 2548-2551 ของกลุ่มจังหวัดสามเหลี่ยม อันดามัน (จังหวัดกระบี่ พังงา ภูเก็ต)

จากกระบวนการขั้นตอนต่างๆ การตั้งตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเปรียบเสมือนกรอบของการปฏิบัติแผนงานต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จและได้ผลลัพธ์ตรงตามที่ต้องการไว้ โดยผู้วิจัยได้นำผลมาจากการประมวลผลจากแบบสอบถามที่ได้รับการตอบมากที่สุดผนวกกับข้อเสนอแนะความคิดเห็นของประชากรกลุ่มตัวอย่าง

อนึ่งการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของจังหวัดตรัง ที่จะมีการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (เอกสารประกอบการสอน วิชานโยบายและการปฏิบัติงานการท่องเที่ยว. 2547: 4) โดยผู้วิจัยได้นำผลมาจากการประมวลผลจากแบบสอบถามที่ได้รับการตอบมากที่สุดของ จากความคิดเห็นด้านทัศนคติเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในจังหวัดตรังของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ที่จะเป็นแนวทางการจัดทำโครงการ ได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ คือ กิจกรรมด้านประเพณี วัฒนธรรมวิถีชีวิต เช่น กินเจ ประมงพื้นบ้าน และกิจกรรมด้านธรรมชาติ ผจญภัย เดินป่า ดำน้ำ ล่องแก่ง

2. การมีส่วนในด้านที่พัก ร้านอาหาร ซึ่งจังหวัดตรังมีความหลากหลายด้านที่พักแรม ร้านอาหาร ราคา และมีความเพียงพอ ในการรองรับของพื้นที่พักแรม ร้านอาหาร

3. การมีส่วนร่วมของจัดการการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ระบบคมนาคม การสื่อสาร และสาธารณูปโภค ของจังหวัดตรังที่มีความสะดวกในด้านการคมนาคมเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว การสื่อสาร และด้านสาธารณูปโภค

4. การมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งทุกหน่วยงานมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีการพัฒนาด้านการศึกษาและสื่อความหมายในการท่องเที่ยวเพื่อปลูกจิตสำนึก เพื่อให้มีการบริการที่มีคุณภาพและยั่งยืน

5. การมีส่วนร่วมในการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ การจัดการด้านสถานพยาบาล โรงพยาบาล อนามัย ให้มีศูนย์ข้อมูลท่องเที่ยวของจังหวัดและเอกชน สถานที่ขายของที่ระลึกและที่แลกเปลี่ยน และมีการบริการด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ส่วนบทบาทของ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการมีส่วนร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในจังหวัดตรังควรมีลักษณะต่อไปนี้

1. ภาครัฐ มีบทบาทในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว จากการลงทุนด้านพัฒนาสาธารณูปโภค และการพัฒนาด้านการตลาดด้านการท่องเที่ยว

2. ภาคเอกชนมีบทบาทในการร่วมพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว การร่วมทำการตลาดและสร้างมาตรฐานผลิตภัณฑ์และบริการ ให้มีการร่วมลงทุนสาธารณูปโภค กับภาครัฐ ภาคเอกชน และนักท่องเที่ยว

3. ภาคประชาชนมีบทบาทในการดูแลรักษาทรัพยากรและแหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่น โดยที่ เป็นผู้ร่วมตัดสินใจ วางแผน การปฏิบัติการและการประเมินผลการพัฒนา ผลิตภัณฑ์และบริการการท่องเที่ยว ซึ่งภาคประชาชนเป็นเจ้าของกิจการธุรกิจท่องเที่ยวและได้รับการกระจายรายได้ จากภาคต่างๆ

ทั้งนี้การมีส่วนร่วมของประชากรในการแสดงความคิดเห็น สรุปได้ดังนี้

ด้านสิ่งแวดล้อมจากทฤษฎีการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2541) ที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ได้ดังนี้

1. กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ต้องมีการจัดสรรรายได้จากค่าธรรมเนียมในการเข้าออกอุทยาน ซึ่งเป็นเงินรายได้ของภาครัฐในแต่ละพื้นที่ ให้มีสัดส่วนที่มากกว่าเดิม คือส่วนหนึ่ง 50% เข้าอุทยานเพื่อเป็นการใช้ในการดูแลอุทยานนั้นๆ อีก 50% ให้กับท้องถิ่นนั้นที่เป็นเจ้าของพื้นที่

2. กำหนดแบ่งโซนแหล่งท่องเที่ยว

3. การดูแลแนวปะการังโดยเจ้าหน้าที่อุทยาน บริเวณเกาะม้า เกาะเชือก

4. การทำการประมงแบบวนลาก

5. การกำจัดขยะ

5. การสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์

ด้านการจัดการการท่องเที่ยวได้ดังนี้

1. จัดสรรงบประมาณมาสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก ในด้านที่พัก และดูแลความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

2. ภาครัฐเข้ามาดูแลด้านสาธารณูปโภค เช่น ถนน ห้องน้ำ ป้ายบอกทาง ในแหล่งท่องเที่ยว

3. ภาครัฐ และภาคเอกชน ควรเข้ามาร่วมกันจัดการพัฒนาการท่องเที่ยว

4. ภาครัฐควรมีการกำหนดแบ่งเขตการท่องเที่ยว (Zoning) ในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

5. ภาครัฐและภาคเอกชน ควรให้ความรู้นักท่องเที่ยวและประชาชนในการสร้างจิตสำนึกเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว

6. จำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวในฤดูกาลท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว

7. จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีความหลากหลาย

โดยสามารถเขียนแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แบบบูรณาการอย่างยั่งยืนออกมาในรูปแบบแผนการจัดทำงบประมาณ ตามตาราง 90 บทที่ 4

อนึ่งเพื่อเป็นการบูรณาการการพัฒนาในหัวข้อต่างๆ อีกครั้ง โดยแสดงให้เห็นความเชื่อมโยงของการพัฒนาด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว ผู้วิจัยจึงขอเสนอแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แบบบูรณาการของจังหวัดตรัง ในรูปแบบของ SEA (Strategy Environment Assessment) โดยสถาบันพัฒนาการท่องเที่ยว (เอกสารประกอบการสอน วิชานโยบายและการปฏิบัติงานการท่องเที่ยว. 2547: 4) ซึ่งมีการวางแผนยุทธศาสตร์ใน 4 ระดับ คือจากระดับ 1. นโยบาย (Policy) ได้แก่กรอบแนวคิดของการพัฒนา ในการวิจัยนี้ วิสัยทัศน์ หมายถึงเป้าหมายที่ต้องการจะบรรลุในอนาคตเมื่อทำการพัฒนาจึงนำมากำหนดเป็นนโยบาย (Policy) ซึ่งเป็นกรอบ 2.แผน (Plan) ได้แก่หัวข้อสำคัญในการพัฒนาด้านต่างๆ 3.กลุ่มโครงการ (Program) ได้แก่กลุ่มโครงการของการพัฒนาและ 4. โครงการ (Project) ได้แก่ โครงการเฉพาะของแต่ละกลยุทธ์

การแสดงผลยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แบบบูรณาการของจังหวัดตรัง ในรูปแบบของ SEA นี้ แผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แบบบูรณาการของจังหวัดตรัง ในรูปแบบของ SEA จะทำให้เห็นความเชื่อมโยงของแผนพัฒนาทั้ง 4 ระดับทั้งในแนวนอนและแนวตั้ง โดยในขั้นตอนของการประเมินผลของแผนยุทธศาสตร์ ยังสามารถประเมินผลได้ถึง 4 ระดับว่าบรรลุเป้าที่ตั้งไว้มากน้อยเพียงใด ได้แก่ การประเมินผลระดับฐานในระดับโครงการ ซึ่งเคยปฏิบัติมาแต่เดิม ในปัจจุบันเราสามารถประเมินผลของกลุ่มโครงการของระดับแผน และระดับนโยบายว่าบรรลุเป้าที่ตั้งไว้หรือไม่ อนึ่งการเชื่อมโยงแผนยุทธศาสตร์ ในลักษณะดังกล่าวสามารถตรวจสอบว่า แผนในกลุ่มใด มีผลกระทบหรือขัดแย้ง หรืออาจมีผลดีและสามารถประสานสอดคล้องซึ่งกันและกันหรือไม่ อันจะทำให้การวางแผนยุทธศาสตร์ สามารถนำมาปรับเพื่อให้เกิดผลที่ดีที่สุดและปราศจากปัญหาในการพัฒนา และผู้วิจัยจึงขอเสนอแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แบบบูรณาการของจังหวัดตรัง ในรูปแบบของ SEA ซึ่งจำแนกแผนพัฒนาการท่องเที่ยวออกเป็นหัวข้อสำคัญ 4 ด้าน ได้แก่

1. การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรมควบคู่ไปกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่ยั่งยืน
2. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสังคมให้มีคุณภาพ
3. การพัฒนาจังหวัดตรังเป็นศูนย์กลางอุดมศึกษาของฝั่งอันดามันด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
4. การพัฒนาการผลิตภาคการเกษตรเพื่อการท่องเที่ยว และ OTOP

โดยแผนแต่ละด้านจะสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ต่างๆ และกลยุทธ์ต่างๆ จะอยู่ระดับเดียวกับ Program และ Project คือระดับโครงย่อยของแต่ละกลุ่มกลยุทธ์ ดังแสดงให้ตามภาพประกอบที่ 43 ที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 4

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยเรื่อง “การวางแผนยุทธศาสตร์การเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืนของจังหวัดตรัง” ผู้วิจัยจะนำเสนอแผนดังกล่าวให้กับจังหวัดตรัง คณะกรรมการจัดทำแผนยุทธศาสตร์จังหวัด และคณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัด หอการค้าจังหวัดตรัง ผู้ประกอบการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การเอกชนในท้องถิ่น (NGOs) เพื่อสามารถใช้ประกอบเป็นแนวทางจัดทำแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

เพื่อในอนาคตภาครัฐจะมีแนวทางให้ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน มีแนวทางในการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน โดยที่ผู้วิจัยจะนำแพร่ให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้แก่ ผู้ประกอบการ ชุมชน นักท่องเที่ยวทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วมในการวางแผน ซึ่งมีลักษณะบูรณาการภาคต่าง ๆ ของแผนซึ่งมีทั้งการวางแผนจากระดับบนสู่ระดับล่างต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งต่อไปผู้ที่ทำการวิจัยในเรื่องนี้เพื่อให้ละเอียดควรจะใช้เวลาในการศึกษาพื้นที่มากกว่านี้ เพื่อศึกษา ตรวจสอบทรัพยากร (Resource Audit) แล้วควรนำไปวิเคราะห์โดยทฤษฎี PAN (Potential Analysis Network) ต่อเพื่อให้ทราบถึงศักยภาพของแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นนั้น ๆ

2. ควรมีการศึกษาวิจัยการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม หรือ ทำ EIA (Environmental Impact Assessment) ก่อนทำโครงการทุกโครงการ เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และนำ SEA มาประเมินทุกขั้นตอนของระดับนโยบาย ระดับแผนงาน และระดับโปรแกรม ของโครงการพัฒนาโครงการใดโครงการหนึ่ง

3. ควรมีการศึกษาเพื่อวางแผนในรูปแบบเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มจังหวัดกับกลุ่มจังหวัดและกลุ่มในเขตอันดามันเพิ่มขึ้น เพื่อเพิ่มขีดความสามารถด้านศักยภาพในการแข่งขันการพัฒนาการท่องเที่ยว

4. ควรมีแผนการพัฒนาพัฒนาจังหวัดตรัง เป็นพื้นที่ในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (IMT-GT) และให้เป็น Center GATEWAY ไปสู่ลังกาวิและ เมดาน

5. ควรมีเชื่อมโยงการขนส่ง (Logistics) ทางอากาศเส้นทางจากไปตรัง-สตูล เส้นทางจากหาดใหญ่-ตรัง เส้นทางจากกระบี่-ตรัง ทางรถไฟเส้นทางจากตรัง-กระบี่ (เกาะลันตา) เส้นทางจากตรัง-สตูล ทางรถยนต์เส้นทางจากตรัง-สตูล เส้นทางจากตรัง-กระบี่ (เกาะลันตา) ทางเรือเส้นทางจากตรัง-กระบี่ (เกาะลันตา) เส้นทางจากตรัง-สตูล (หมู่เกาะเภตรา) เส้นทางจากตรัง-เกาะลังกาวิ และ เมดาน

6. ควรมีการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แบบบูรณาการของกลุ่มจังหวัดอันดามัน

7. ควรมีการจัดทำหน่วยงานที่รับผิดชอบของแผนงานและโครงการ